

• Give Me Five (or Hand-Raising): The teacher raises their hand silently. Students who see this raise their own hand and become quiet, signaling the need for all eyes on the teacher. This spreads silently across the room.

• The Clap-In/Snap-In: The teacher claps (or snaps) a short, repeating pattern. Students are trained to immediately repeat the pattern back. As more students join, the noise shifts from chatter to the directed clap pattern, ending when the class is silent and waiting for the next direction.

• Mirror Movement/TPR Cues: The teacher strikes a pose or performs a simple action (e.g., "hands on head," "finger on nose," or a silly superhero pose). Students mirror the action silently until the entire class is engaged in the movement and focused on the teacher.

To sum up, capturing students' interest is essential to a productive learning environment. It is of crucial importance for an EFL teacher to have at their disposal a variety of different techniques and practices, engaging and effective strategies for refocusing the students. In particular, teachers must employ a range of attention-grabbing techniques in order to maintain students' interest. By using these strategies, educators can establish a more dynamic, interactive, and regulated learning environment while also increasing student involvement and comprehension.

ЛІТЕРАТУРА

1. Keller, J. M. (1987). Development and use of the ARCS model of instructional design. *Journal of Instructional Development*, 10(3), 2–10.
2. McDonald, F. J., & Elias, P. (1976). *The teacher's handbook: A research perspective*. Holt, Rinehart and Winston.
3. Moore K. D. (1998). *Classroom Teaching skills*. – USA: Mac Graw-Hill, 353 p.
4. Slavin, R. E. (2009). *Educational psychology: Theory and practice* (9th ed.). Pearson.

*Пилипишин Марія
Науковий керівник – доц. Левчик Наталія*

ІНТЕРАКТИВНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ УСНОГО МОВЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

Вступ. Формування вмінь говоріння в процесі вивчення іноземної мови є однією з ключових цілей сучасної мовної освіти, оскільки усне мовлення як вид мовленнєвої діяльності виступає важливим засобом комунікації у повсякденному, професійному та академічному середовищі. Особливої актуальності ця проблема набуває на етапі старшої школи, коли учні вже володіють певним рівнем мовних знань і мають бути готовими використовувати англійську мову для висловлення власних думок, аргументації позиції та участі у реальному спілкуванні. Проблема підвищення ефективності методів навчання говоріння зумовлена не лише потребами суспільства у комунікативно компетентних випускниках, а й динамікою змін у парадигмах освітнього процесу та зростанням ролі цифрового середовища. У зв'язку з цим особливого значення набуває використання інтерактивних завдань як способу активізації мовленнєвої діяльності старшокласників, розвитку їхньої комунікативної компетентності та залучення до творчої роботи з мовним матеріалом. Інтерактивність як принцип організації освітнього

процесу передбачає не лише активну участь учнів у діяльності, а й забезпечення багатовекторної взаємодії між усіма учасниками комунікативного процесу. Проте питання доцільності, ефективності та способів реалізації інтерактивних методичних прийомів для формування навичок усного мовлення старшокласників ще не отримали вичерпного науково-методичного обґрунтування в сучасній лінгводидактиці. У контексті компетентнісного підходу проблема оптимального добору інтерактивних прийомів для стимулювання усного мовлення залишається надзвичайно актуальною.

Метою дослідження є комплексний аналіз інтерактивних прийомів формування вмінь говоріння англійською мовою в старшій школі та визначення умов їх ефективного впровадження у навчальний процес.

Основний текст. Проблема застосування інтерактивних методів навчання усного мовлення привертає значну увагу як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Українські дослідники О. Пометун, О. Савченко, Г. Богданова [10,11,3] розглядають інтерактивне навчання як ефективний засіб розвитку мовленнєвої активності та формування комунікативної компетентності учнів. У зарубіжній методиці Р. Елліс (R. Ellis), Д. Нунан (D. Nunan), Дж. Гармер (J. Harmer) [5,4,9] інтерактивні технології аналізуються з позицій комунікативного та діяльнісного підходів, що підкреслюють важливість створення автентичного мовного середовища й активної взаємодії між учнями. Узагальнення цих підходів свідчить про те, що інтерактивні методи забезпечують перехід від пасивного засвоєння матеріалу до реального мовленнєвого досвіду, що є особливо важливим для старшокласників у процесі формування навичок усного мовлення.

Наукова новизна даного дослідження полягає у систематизації інтерактивних прийомів формування вмінь усного мовлення англійською мовою відповідно до їхнього комунікативного потенціалу та визначенні особливостей їх ефективного застосування у навчальному процесі старшої школи. У статті уточнено сутність поняття «інтерактивні прийоми формування усного мовлення» в контексті сучасної методики навчання іноземних мов, виокремлено їх функціональні типи та визначено педагогічні умови, за яких забезпечується їх максимальна результативність.

У сучасній педагогічній науці комунікативна спрямованість навчального процесу розглядається як ключовий принцип мовної освіти, згідно з яким пріоритет надається розвитку навичок і вмінь реалізації мовленнєвого акту в реальних та умовно-комунікативних ситуаціях. Мовленнєва діяльність передбачає наявність мотиву, мети, плану висловлювання та операцій, які забезпечують реалізацію цього плану. Формування вмінь говоріння вимагає створення умов, за яких учень зможе вільно й мотивовано висловлювати власні думки. На думку Н.І.Білоус, сучасні методики мають ґрунтуватися на діяльнісному та інтерактивному підходах, які забезпечують цілісність і практичну спрямованість навчального процесу [2, с. 57].

Інтерактивні методи, як зазначає О.І.Пометун, базуються на співпраці, взаємодії, обміні думками й прийнятті рішень у групі, а отже, створюють сприятливі умови для розвитку

мовленнєвих умінь і навичок [8, с. 12]. Саме завдяки інтерактивним завданням відбувається активне включення учня в комунікативну ситуацію, що сприяє розвитку спонтанного мовлення, його гнучкості та адаптивності. Серед основних типів інтерактивних завдань, що виявляють високий дидактичний потенціал у формуванні усного мовлення, виокремлюють рольові ігри, ситуативні вправи, дискусії, мозкові штурми, дебати, метод «прес», роботу в парах або малих групах, проєктні презентації тощо. Кожен із цих методичних прийомів має свої особливості, механізми реалізації та умови ефективного впровадження в освітній процес [5, с. 35].

Організація інтерактивного завдання має проходити поетапно. На підготовчому етапі створюється контекст, вводиться нова лексика та визначається комунікативна мета. Основний етап передбачає виконання інтерактивної вправи або рольової гри, у процесі якої учні активно спілкуються. Рефлексивний етап включає обговорення результатів, взаємооцінювання та аналіз труднощів. Така структура забезпечує системність навчання, а також дозволяє учням усвідомити власний прогрес.

Рольові ігри як форма інтерактивної діяльності дають змогу моделювати реальні життєві ситуації, в яких учень повинен діяти відповідно до заданої ролі. Це дозволяє не лише активізувати мовлення, а й розвивати навички соціальної взаємодії, вміння аргументовано висловлювати думку, слухати партнера й адекватно реагувати на його репліки. Рольова гра значно підвищує мотивацію до навчання та сприяє формуванню комунікативної компетентності [7, с. 103]. Дискусії та дебати, у свою чергу, сприяють розвитку логічного мислення, культури мовлення, здатності до аргументації та рефлексії. Як зазначає Л.І.Мацько, обговорення суперечливих питань у групі сприяє формуванню соціолінгвістичних та стратегічних умінь, що є складовими комунікативної компетентності [6, с. 71].

Ситуативні завдання передбачають створення мовленнєвих ситуацій, які потребують від учня самостійного продукування висловлювання. Вони мають бути максимально наближеними до реального життя: наприклад, «у магазині», «на пошті», «в аеропорту», «співбесіда з роботодавцем» тощо. Завдяки цьому формується вміння використовувати лексико-граматичні структури відповідно до мовленнєвої ситуації. Дидактичні дослідження, зокрема роботи Г.І.Богданової, підтверджують ефективність цього підходу, підкреслюючи, що ситуативно-тематична організація матеріалу стимулює розвиток зв'язного мовлення [3, с. 62].

Метод «мозковий штурм» забезпечує генерацію великої кількості ідей за обмежений час, сприяє розвитку асоціативного мислення, збагаченню словникового запасу та стимулює мовленнєву активність. Застосування цього методу у процесі формування вмінь усного мовлення рекомендовано у контексті вивчення тем, що передбачають висловлення власної думки, оцінних суджень, аргументів. Метод «прес» як універсальний спосіб формування особистої позиції надає учням чіткий алгоритм побудови монологічного висловлювання. За свідченням О. М. Савченко, цей метод дозволяє структурувати усне мовлення та робить його логічним і завершеним [9, с. 49].

На увагу заслуговують проєктні завдання, які передбачають виконання комплексного завдання з подальшою презентацією результатів. Це дає змогу учням не лише оперувати набутими знаннями, а й застосовувати їх у нових умовах, презентуючи власну позицію та аргументуючи її в усному мовленні. Результати експериментального дослідження О. М. Коваленко доводять, що учні, які систематично виконують інтерактивні завдання проєктного характеру, мають вищий рівень розвитку комунікативної компетентності [4, с. 83].

В умовах сучасної школи інтерактивні прийоми тісно пов'язані з використанням цифрових технологій. Цифрові інструменти посилюють можливості інтерактивного навчання, урізноманітнюють діяльність учнів і підтримують комунікативну взаємодію навіть у дистанційному форматі. Так, **Padlet** дозволяє створювати спільні онлайн-дошки для висловлення думок і підбиття підсумків, **Mentimeter** використовується для опитувань і миттєвих дискусій, **Quizizz** — для ігрових мовних завдань, що сприяють закріпленню граматики та лексики. **Genially** та **H5P** допомагають учням створювати інтерактивні презентації й відео, що мотивує до публічних виступів англійською мовою. **Canva** стимулює креативність і дає змогу оформити проєктні продукти, а **Nearpod** об'єднує презентації, тести й інтерактивні елементи в одному середовищі. Інтеграція цих платформ сприяє розвитку комунікативних умінь і водночас формує цифрову грамотність старшокласників.

Ефективність використання інтерактивних завдань у формуванні вмінь усного мовлення зумовлена тим, що вони створюють умови для реальної комунікативної діяльності, моделюють мовленнєві ситуації, розвивають мислення та забезпечують активну взаємодію учасників освітнього процесу. Водночас слід зауважити, що ефективність інтерактивних прийомів залежить від низки факторів: вікових особливостей учнів, рівня володіння мовою, мотивації, організації навчального простору та кваліфікації вчителя. Саме тому важливим завданням методики є не тільки відбір інтерактивних завдань, а й розробка ефективних способів їх упровадження в освітній процес [1, с. 312].

Оцінювання результатів мовленнєвої діяльності під час інтерактивних вправ має базуватися на чітких критеріях: вільність і плавність мовлення (**fluency**), граматична правильність (**accuracy**), логічність і зв'язність висловлювання (**coherence**), вимова (**pronunciation**) та уміння взаємодіяти з партнером (**interaction**). Такі критерії дають змогу об'єктивно визначити рівень сформованості комунікативної компетентності та спрямовують навчання на реальний результат.

Висновки. Інтерактивні методичні прийоми посідають провідне місце у формуванні вмінь усного мовлення англійською мовою, оскільки забезпечують створення комунікативно-сприятливого освітнього середовища, у якому старшокласники беруть активну участь у мовленнєвій діяльності. Їх застосування сприяє розвитку мовленнєвої ініціативи, підвищенню мотивації до спілкування та формуванню навичок ефективної взаємодії. Рольові ігри, дискусії, ситуативні вправи, методи «прес» і «мозковий штурм», робота в парах і малих групах, а також

проектна діяльність не лише активізують процес говоріння, а й забезпечують цілісний розвиток комунікативної компетентності, соціальної активності та критичного мислення учнів.

Водночас інтерактивне навчання вимагає від учителя високої професійної майстерності, уміння диференціювати завдання відповідно до рівня підготовки учнів, підтримувати мотиваційний потенціал інтерактивної діяльності та організовувати ефективну рефлексію. Отже, використання інтерактивних прийомів забезпечує не лише розвиток мовленнєвої компетентності, а й створює позитивну емоційно-мотиваційну атмосферу на уроці англійської мови, що є важливим чинником успішного оволодіння говорінням.

Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на розробку типології інтерактивних завдань відповідно до рівнів сформованості мовленнєвої компетентності, а також на емпіричне вивчення впливу інтерактивних форм роботи на розвиток спонтанного усного мовлення в учнів старшої школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко Т. В. Педагогіка вищої школи. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 312 с.
2. Білоус Н. І. Формування комунікативної компетенції учнів засобами інтерактивного навчання. Українська мова і література в школі., 2020, № 4, с. 56–61.
3. Богданова Г. І. Методика розвитку усного мовлення: Навчальний посібник. Київ: ВЦ Академія, 2017. 240 с.
4. Гармер Дж. Практика викладання англійської мови. 3-тє вид. Гарлоу: Pearson Education Limited, 2001. 370 с.
5. Елліс Р. Навчання та викладання мови на основі завдань. Оксфорд: Oxford University Press, 2003. 387 с.
6. Коваленко О. М. Проектна діяльність як засіб розвитку мовленнєвої компетентності учнів. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2019, № 26, с. 80–85.
7. Лесюк М. І. Інтерактивне навчання як засіб розвитку мовленнєвої активності. Педагогіка і психологія, 2019, № 3, с. 35–41.
8. Мацько Л. І. Культура українського фахового мовлення. Київ: ВЦ Академія, 2011. 336 с.
9. Нуан Д. Навчання мови на основі завдань. Кембрідж: Cambridge University Press, 2004. 290 с.
10. Пометун О. І. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2014. 192 с.
11. Савченко О. М. Інтерактивні методи навчання у сучасній школі. Початкова школа. 2018, № 2, с. 47–52.

*Бадан Наталія
Науковий керівник – доц. Головацька Юлія*

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ К. ВОННЕГУТА «SLAUGHTERHOUSE-FIVE»)

Вступ. Розвиток військової сфери, який супроводжується вдосконаленням тактики, технологій і форм міжнародної взаємодії, підкреслює необхідність глибокого лінгвістичного аналізу стилістичних особливостей відтворення термінології. Історичні зміни «мови війни» відображають трансформацію жанрових норм і функціонального забарвлення спеціалізованих текстів, висуваючи перед перекладачем підвищені вимоги щодо збереження точності та аутентичності оригіналу.